

Republica Moldova
Raionul Hîncești
Consiliul Local Buțeni

Strada Renașterii, 23, MD – 3417, tel. 026952236; fax 026952302
e-mail:primaria.buteni@gmail.com

DECIZIE nr. 6/4
din 26.11.2024

“Cu privire aprobarea unor regulamente”

În legătură cu necesitatea apărută în procesul de lucru a Consiliul Local și în conformitate cu prevederile art. 14 al.2 lit (m, x) din Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006, Codului Contravențional al RM nr.218 din 24.10.2008, Codului Funciar, nr.828 din 25.12.1991, Hotărârea Guvernului RM nr. 967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, Legii Zootehniei nr.412 din 27.05.1999, Legii regnului vegetal nr.239 din 19.10.2007, Legii nr.100 din 22.12.2017 privind actele normative, Codul Administrativ al Republicii Moldova nr.116 din 19.07.2018, Consiliul Local Buțeni,

DECIDE:

1. Se aprobă regulamentele:
  - Regulamentul cu privire la transparența în procesul decizional și procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional în autoritatea publică locală primăria satului Buțeni. (Anexa nr. 1).
  - Regulamentul cu privire la pășunat și cosit în satul Buțeni. (Anexa nr. 2).
2. Responsabil de executarea prevederilor prezentei decizii se numește primarul satului Buțeni, Harbuz Ion.
3. Controlul executării prevederilor prezentei decizii se pune în sarcina comisiei consultative de specialitate pentru protecția mediului și amenajarea teritoriului.
4. Prezenta decizie intră în vigoare la data publicării în Registrul de Stat al Actelor Locale.

Președintele ședinței

Digitally signed by Gîrleanu Andrei
Date: 2024.12.11 09:16:31 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Gîrleanu Andrei

Contrasemnat:

Secretarul Consiliului Local

Digitally signed by Bogos Alina
Date: 2024.12.11 09:31:40 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Bogos Alina

REGULAMENT

cu privire la transparența în procesul decizional și procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional în autoritatea publică locală

Buteni

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la transparența în procesul decizional și procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional în cadrul autorității publice locale are drept scop punerea în aplicare a prevederilor *Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional*, *Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală* și a *Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional*, aprobat prin *Hotărâre de Guvern nr. 967 din 09.08.2016*.
2. Prezentul Regulament stabilește procedurile de asigurare a transparenței în procesul de elaborare și adoptare a actelor adoptate în cadrul autorității publice locale Buteni. Prezentul Regulament se referă în principal la transparența decizională în adoptarea deciziilor Consiliului și dispozițiilor Primarului în problemele de interes local care pot avea impact economic, de mediu, social (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice).
3. Procedurile de consultare publică prevăzute în prezentul Regulament nu se extind asupra procesului de elaborare și adoptare de către autorității publice locale Buteni a proiectelor de acte ce conțin informații oficiale cu accesibilitate limitată, care au ca obiect modificarea actelor în vigoare sub aspect redacțional, fără a schimba conceptul sau impactul acestora și a proiectelor de acte cu caracter individual, care nu au impact economic, de mediu și social.
4. În prezentul Regulament sunt utilizate noțiunile prevăzute în *Legea privind transparența în procesul decizional* și *Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional*.
5. În cazul în care anumite proceduri nu sunt reglementate de către prezentul Regulament, sunt aplicabile direct prevederile *Legii cu privire la transparența în procesul decizional* și a *Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional*, aprobat prin *Hotărâre de Guvern nr. 967 din 9 august 2016*.

II. TRANSPARENȚA PROCESULUI DE ELABORARE A DECIZIILOR

Secțiunea 1

Informarea în procesul decizional

6. Persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică din cadrul autorității publice locale Buteni pregătește o listă generală a părților interesate, întocmită la inițiativa subdiviziunilor primăriei, altor autorități publice sau la propunerea părților interesate, care vor fi informate prioritar despre procesul decizional. Lista se actualizează semestrial, inclusiv cu indicarea părților interesate (numele și prenumele cetățenilor, denumirile asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate, informația de contact a acestora), care au solicitat în scris informarea despre procesul decizional al autorității publice.
7. Informarea privind procesul decizional se face pe calea informării generale, pentru un public larg nedefinit, și pe calea informării direcționate, pentru părți interesate definite, incluse în lista prevăzută în pct. 6 din prezentul Regulament, sau alte părți interesate care au solicitat în scris informarea.
8. Informarea generală și cea direcționată sînt obligatorii în cazul anunțării despre inițierea elaborării proiectului de acte și organizarea tuturor consultărilor publice.
9. Informarea generală se efectuează prin publicarea obligatorie a informației pe pagina web oficială a autorității publice locale Buteni, într-un spațiu accesibil publicului, precum și prin difuzarea, după caz, a unui comunicat de presă în mijloacele de informare sau locale.
10. Informarea direcționată se efectuează prin transmiterea informației privind procesul decizional prin intermediul poștei electronice ori expedierea scrisorilor la adresa părților interesate sau cea indicată de solicitant.

11. Informarea publicului cu privire la inițierea elaborării proiectelor de acte se realizează cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de consultarea proiectului de act de către subdiviziunea-autor din cadrul autorității publice locale Buțeni.
12. Pentru facilitarea accesului părților interesate la informația privind procesul decizional în cadrul autorității publice, pe pagina web oficială a acestora sunt create compartimente dedicate transparenței decizionale, unde se plasează informația cu privire la:
  - 1) regulile interne privind procedurile de informare, consultare și participare în procesul decizional;
  - 2) informația privind numele, prenumele, funcția și numărul de contact al persoanei responsabile de procesul decizional în cadrul autorității publice locale Buțeni;
  - 3) programele (trimestriale/anuale) de elaborare a proiectelor de acte, cu indicarea proiectelor care urmează a fi supuse obligatoriu consultării publice;
  - 4) anunțurile privind inițierea elaborării actului;
  - 5) anunțurile privind retragerea unui proiect din procesul de elaborare;
  - 6) anunțurile privind organizarea consultării publice;
  - 7) proiectele de acte și materialele aferente acestora, precum și actele adoptate;
  - 8) rezultatele consultării publice (procese-verbale ale întrunirilor publice consultative, sinteza recomandărilor);
  - 9) raportul anual al autorității publice privind transparența procesului decizional;
  - 10) alte informații relevante.

Secțiunea a 2-a

Consultările publice

13. Autoritatea publică locală Buțeni inițiază consultarea publică a proiectului actului în scopul informării și recepționării recomandărilor părților interesate.
14. Consultarea publică în cadrul procesului decizional este inițiată și desfășurată de către subdiviziunea-autor din cadrul autorității publice, cu anunțarea persoanei responsabile de coordonarea procesului de consultare publică din cadrul autorității respective despre fiecare act în parte.
15. Procedura de consultare a proiectului de act elaborat se sincronizează cu etapa de avizare a acestuia de către autoritățile publice și instituțiile publice interesate, în conformitate cu legislația.
16. Informația despre organizarea consultărilor publice privind proiectul de act este prezentată în forma unui anunț, însoțit de proiectul act și materialele aferente acestuia (note informative comprehensive, studii analitice, analize ex-ante, tabele de concordanță cu legislația comunitară, alte materiale care au stat la baza elaborării proiectului de act etc.), conform anexei la prezentul Regulament, care va include obligatoriu:
  - 1) argumentarea necesității de a adopta act;
  - 2) data plasării anunțului;
  - 3) termenul-limită de prezentare a recomandărilor;
  - 4) modalitatea în care părțile interesate pot avea acces la proiectul de act;
  - 5) modalitatea consultărilor publice;
  - 6) modalitatea în care părțile interesate pot prezenta sau expedia recomandări;
  - 7) numele și datele de contact (numărul de telefon, adresa poștei electronice, adresa poștală) ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor referitoare la proiectul de act supus consultării.
17. Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sînt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de act.
18. Anunțul privind organizarea consultărilor publice poate fi retras de pe pagina web oficială a autorității publice doar după ce va fi plasat un alt anunț despre retragerea proiectului de act supus procedurilor de consultare publică, indicând motivul.
19. Autoritatea publică locală Buțeni planifică procesul de consultare publică conform următoarelor etape:
  - 1) determinarea proiectului de act care urmează a fi supus consultării publice;
  - 2) identificarea subdiviziunii-autor responsabile;
  - 3) identificarea părților interesate pe domeniile de activitate;
  - 4) selectarea modalităților de consultare publică;
  - 5) estimarea costurilor consultării publice;

- 6) anunțarea organizării consultărilor publice;
  - 7) recepționarea și analiza recomandărilor, precum și întocmirea sintezei recomandărilor, cu acceptarea sau neacceptarea lor;
  - 8) definitivarea proiectului de act în baza recomandărilor parvenite.
20. Modalitățile de consultare publică sînt selectate de fiecare autoritate publică în parte, fiind utilizate separat sau cumulativ, după cum urmează:
- 1) solicitarea opiniilor societății civile, experților, asociațiilor profesionale, mediului academic;
  - 2) instituirea grupurilor de lucru permanente – platforme consultative în cadrul autorității administrației publice centrale;
  - 2¹) instituirea grupurilor de lucru ad-hoc;
  - 3) organizarea dezbaterilor publice;
  - 4) desfășurarea audierilor publice;
  - 5) realizarea sondajelor publice;
  - 6) alte modalități de consultare publică.
21. Autoritatea publică locală Buțeni înregistrează toate recomandările părților interesate parvenite pe parcursul desfășurării consultării publice a proiectului de act și le include în sinteza recomandărilor.
22. Recomandările verbale sînt reflectate în procese-verbale întocmite de subdiviziunea-autor, iar cele scrise sau în formă electronică se înregistrează în registrul de intrare a documentelor al autoritatea publică locală Buțeni.
23. Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de acte va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării actului sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice. La solicitarea părților interesate, autoritatea publică locală Buțeni poate prelungi termenul de prezentare a recomandărilor.
24. Dacă, în termenul stabilit la pct. 23 din prezentul Regulament, părțile interesate nu au prezentat recomandări, proiectul de act se consideră consultat public fără recomandări.
25. Subdiviziunea-autor analizează recomandările parvenite împreună cu alte subdiviziuni instituționale din cadrul autorității publice locale Buțeni, după caz, și decide asupra acceptării sau respingerii fiecărei recomandări în parte, sistematizîndu-le într-o sinteză privind consultarea proiectului de act, întocmită în forma unui tabel. În cazul unui act de respingere a recomandărilor, aceasta se argumentează temeinic.
26. Sinteza recomandărilor recepționate se plasează pe pagina web oficială a autorității publice locale Buțeni și/sau se afișează la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau se difuzează în mass-media locală, după caz.
27. În caz de retragere a unui proiect de act din procesul de consultare publică, autoritatea publică locală Buțeni care a inițiat procesul de elaborare plasează anunțul despre retragere pe pagina web oficială a autorității publice, indicînd motivul.
28. După finalizarea consultării publice a proiectului actului, subdiviziunea-autor întocmește un dosar privind elaborarea proiectului de act, în care se includ:
- 1) anunțul de inițiere a elaborării actului;
  - 2) anunțul de organizare a consultării publice;
  - 3) proiectul actului;
  - 4) materialele aferente proiectului de actului (note informative, alte informații relevante);
  - 5) procesele-verbale ale întrunirilor de consultare publică;
  - 6) recomandările parvenite și sinteza acestora.
29. În cazul modificării esențiale (schimbării conceptului, extinderii obiectului și sferei de aplicare, modificării impactului) a variantei inițiale a proiectului de actului supus procedurilor de consultare, dacă modificarea respectivă nu a survenit în urma consultării publice, autoritatea publică locală Buțeni supune proiectul respectiv consultării publice repetate.

III. TRANSPARENȚA PROCESULUI DE ADOPTARE A ACTELOR

30. Actelor adoptate de către autoritățile publice și supuse consultării publice sunt publicate pe <https://actelocale.gov.md/>, inclusiv în conformitate cu art. 8 și 9 din *Legea nr.148 din 09.06.2023 privind accesul la informațiile de interes public*.

31. Ședințele autorităților publice în cadrul cărora se examinează și se adoptă actele sînt publice, cu excepția cazurilor în care la ședințe sînt examinate sau audiate informații oficiale cu accesibilitate limitată, conform art. 8 din *Legea nr.148 din 09.09.2023 privind accesul la informațiile de interes public*. Argumentarea desfășurării ședințelor închise va fi făcută publică.
32. Limitarea accesului persoanelor interesate va fi admisă doar la acele ședințe sau părți ale ședinței în care, conform ordinii de zi urmează să fie examinate actele sau comunicate informații oficiale cu accesibilitate limitată, conform *Legii privind accesul la informațiile de interes public*.
33. Data, ora și adresa unde se va desfășura ședința publică și ordinea de zi a acesteia sînt anunțate de autoritatea publică locală Bușeni în prealabil, cu cel puțin 3 zile lucrătoare.
34. Ședințele publice sînt ținute, după caz, în cea mai încăpătoare sală a autorității publice locale Bușeni. Participarea părților interesate se asigură în limitele locurilor disponibile din sala de ședințe și în ordinea priorității stabilită de persoana care prezidează ședința, în conformitate cu interesul fiecărei părți interesate față de subiectele examinate în cadrul ședinței publice.
35. La ședințele publice este asigurat accesul reprezentanților mijloacelor de informare în masă, care pot retransmite on-line lucrările ședințelor respective.
36. Modalitățile de organizare și participare la ședințele publice în cadrul autorității publice locale Bușeni sînt stabilite în regulile interne și sînt aduse la cunoștință participanților la ședință, care sînt obligați să le respecte.
37. Rezultatele ședințelor respective sînt făcute publice, prin publicarea acestora pe pagina web oficială a autorității publice.

IV. RAPOARTELE PRIVIND TRANSPARENȚA ÎN PROCESUL DECIZIONAL

38. Autoritatea publică locală Bușeni va întocmi și vor aduce la cunoștința publicului rapoartele anuale privind transparența în procesul decizional, care vor conține:
  - 1) numărul actelor adoptate de autoritatea publică locală Bușeni pe parcursul anului de referință;
  - 2) numărul total al recomandărilor recepționate în cadrul procesului decizional;
  - 3) numărul întrunirilor consultative, al dezbaterilor publice și al ședințelor publice organizate;
  - 4) numărul cazurilor în care acțiunile sau actele autorității publice au fost contestate pentru nerespectarea prezentului Regulament și sancțiunile aplicate pentru încălcarea acestuia.
39. Raportul anual privind transparența în procesul decizional se elaborează de către persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică din cadrul Primăriei Bușeni, cu participarea tuturor subdiviziunilor interne ale acesteia, va fi făcut public nu mai tîrziu de sfîrșitul lunii ianuarie al anului imediat următor anului de referință.

V. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

40. Prevederile prezentului regulament intră în vigoare din momentul aprobării acestuia de către autoritatea publică locală Bușeni .
41. Prevederile prezentului Regulament pot fi actualizate în funcție de modificările legislației relevante.

REGULAMENTUL cu privire la pășunat și cosit în satul Buțeni

Secțiunea I

Dispoziții generale

1. Regulamentul cu privire la pășunat și cosit are drept scop punerea în aplicare a prevederilor Legii regnului vegetal nr 239 din 08.11.2007 și a Hotărârii Guvernului nr. 667 din 23.07.2010 privind aprobarea Regulamentului cu privire la pășunat și cosit.
2. Regulamentul cu privire la pășunat și cosit stabilește regulile ce țin de crearea, protecția și utilizarea durabilă a pășunilor și fânețelor pe terenurile din fondul funciar proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, cu excepția ariilor naturale protejate de stat și terenurilor fondului forestier.
3. Prezentul Regulament se aplică gospodăriilor individuale, agenților economici și autorităților publice locale.
4. Obiectivele Regulamentului sunt:
  - reglementarea activităților de creare, restabilire, protecție și utilizare durabilă a pășunilor și fânețelor;
  - crearea condițiilor de sporire a productivității pășunilor și fânețelor;
  - conservarea compoziției asociațiilor de plante pe parcursul unei perioade îndelungate.

Secțiunea a II-a

Noțiuni generale

5. În sensul prezentului Regulament, sunt utilizate următoarele noțiuni:
  - a) **presiune asupra pășunii** – numărul de animale raportat la o unitate de suprafață de pășune;
  - b) **rotația sectoarelor de pășunat** – utilizarea pășunilor, în urma căreia se modifică, într-o anumită succesiune, perioadele de utilizare a sectoarelor de pășunat.

Secțiunea a III-a

Pășunatul

6. Organele administrației publice locale stabilesc sectoarele și termenul de pășunat pe terenurile fondului funciar proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, pe care trebuie să le anunțe cu 10 zile înainte de termenul fixat, respectarea lor fiind obligatorie pentru toți deținătorii de animale.
7. Pășunatul nu se admite înainte de ultima decadă a lunii aprilie sau prima decadă a lunii mai, când solul s-a zvântat și temperatura aerului nu cade noaptea sub +5°C, iar plantele au înălțimea minimă de aproximativ 10 cm – în cazul pășunilor formate din plante de talie joasă, și de aproximativ 15 cm – pe pășunile formate din plante de talie înaltă.
8. Pe pășunile situate în pante, cu gradul slab de acoperire a solului cu vegetație și pe care persistă pericolul de eroziune, pășunatul trebuie să înceapă în ultima decadă a lunii mai sau în prima decadă a lunii iunie.
9. Perioada de pășunat trebuie să varieze în funcție de condițiile climatice și starea asociațiilor de plante din zona respectivă. În lunci trebuie să se organizeze până la 4 cicluri de pășunare, iar pe pășunile de pe versanți – până la 3 cicluri.
10. Perioada de pășunat trebuie să se încheie în prima decadă a lunii noiembrie sau cu o lună înainte de coborârea temperaturii medii în decurs de 24 de ore sub 0°C.
11. La atribuirea terenurilor pentru pășunat, se va ține cont de speciile de animale și compoziția floristică a pășunilor.
12. La atribuirea terenurilor pentru pășunat, organele administrației publice locale va trebuie să țină cont de speciile de animale și compoziția floristică a pășunilor.
13. Pentru pășunatul bovinelor, organele administrației publice locale vor repartiza terenurile cu dominarea gramineelor și leguminoaselor, situate în luncile râurilor și în partea inferioară a versanților. Pentru tineretul de până la vârsta de cinci luni trebuie să se repartizeze terenuri cu plante mustoase.

14. Pentru ovine și caprine, organele administrației publice locale, vor trebui să repartizeze terenuri cu graminee și leguminoase xerofite sau cu varietăți de talie joasă, amplasate în partea superioară a versanților.

Secțiunea a IV-a **Utilizarea pășunilor**

15. Autoritățile administrației publice locale elaborează și aprobă anual, până la finele lunii martie, prin dispoziția primarului și cu notificarea consiliului local, amenajamentele pastorale și planurile privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fânețelor publice, consultate preventiv cu deținătorii de animale.
16. În scopul utilizării durabile a pășunilor, utilizatorii de pășuni trebuie să asigure rotația sectoarelor de pășunat, conform recomandărilor din anexa nr.1 la prezentul Regulament.
17. La elaborarea schemei de rotație, utilizatorii de pășuni trebuie să țină cont de următoarele cerințe:
- a) modificarea anuală a ordinii de pășunat a parcelelor (dacă în anul curent pășunatul se începe cu prima parcelă, apoi în anul următor perioada de pășunat se va începe cu parcela a doua, apoi cu a treia etc.);
  - b) utilizarea periodică a cositului în parcele, începând cu parcelele în care s-a început pășunatul în primăvara anului precedent;
  - c) colectarea periodică a semințelor de specii de plante valoroase pentru hrana animalelor, iar pentru unele pășuni se va asigura o întrerupere temporară a pășunatului, cu aplicarea măsurilor agrotehnice.
18. Organele administrației publice locale vor elabora Planul lucrărilor de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor publice, conform legislației în vigoare cu privire la pășunat și cosit și luând în considerare următoarele:
- a) cantitatea de masă furajeră necesară pentru animale și posibilitatea pășunii de a asigura această cantitate;
  - b) atribuirea terenurilor pentru diferite specii de animale;
  - c) consecutivitatea pășunatului pe sectoare.

Secțiunea a V-a **Presiunea admisibilă asupra pășunii**

19. Utilizatorii de pășuni trebuie să asigure respectarea presiunii admisibile asupra pășunii (PAP), care se exprimă în cap de animal convențional la hectar (CAC/ha) și se calculează de autoritatea publică locală conform formulei:

$$PAP = \frac{P}{R \times D},$$

unde:

- PAP – presiunea admisibilă asupra pășunii, CAC/ha;
  - P – productivitatea unui hectar de pășune / masă verde, kg/ha;
  - R – rația de furaj pentru 24 de ore a unei bovine, kg (conform anexei nr.2 la prezentul Regulament);
  - D – durata perioadei de pășunat, zile.
20. La determinarea presiunii admisibile asupra pășunii în cazul altor specii de animale este necesar să se aplice datele privind rația zilnică de furaj pentru diferite specii de animale, conform anexei nr.2 la prezentul Regulament, și coeficienții de transformare pentru alte specii de animale, conform anexei nr.3 la prezentul Regulament.
21. Suprafața necesară pentru pășunatul unei cirezi de bovine se calculează reieșind din presiunea admisibilă asupra pășunii.
22. În raioanele din nordul republicii încărcătura la 10 ha de pășune trebuie să constituie până la 10 bovine, în raioanele de centru – până la 8 bovine, iar în cele de sud – până la 6 bovine.
23. În cazul tipurilor și subtipurilor de sol cu productivitate redusă (sol salinizat, alcalinizat, calcaros, nisipos etc.), presiunea admisibilă asupra pășunii se reduce cu 15% în raport cu productivitatea pășunii.

Secțiunea a VI-a

Tehnologia pășunatului

24. În scopul pregătirii pășunilor către perioada de pășunat, utilizatorii de pășuni trebuie să îngrădească parcelele pentru pășunat, să amenajeze pe acestea ocoale și terenuri pentru adăpatul vitelor.
25. Amenajarea ocoalelor pentru vite se efectuează la o distanță mai mare de 300-500 m de la bazinele de apă, cu excepția râului Prut, a fluviilor Nistru, unde această distanță va fi mai mare de 1000 m.
26. Ocoalele de vară se îngrădesc cu instalații portabile.
27. În scopul asigurării productivității pășunilor și creării condițiilor favorabile pentru dezvoltarea plantelor, organele administrației publice localelor trebuie să asigure pășunatul în sistem de parcele.
28. Utilizatorii de pășuni, conform sistemului de parcele prescris de organele administrației publice locale, separă parcelele pentru pășunat, fiecare având ieșire la terenul pentru adăpat și la ocol, limitând trecerea animalelor în alte parcele.
29. Utilizatorii de pășuni efectuează delimitarea parcelelor, luând în considerare formele naturale de relief (râuri, văi), vegetația lemnoasă existentă (lizieră, pâlcuri de arbori), drumurile, indicatoarele convenționale, gardurile vii sau gardurile propriu-zise.
30. La elaborarea sistemului de pășunat, organele administrației publice locale trebuie să aplice următoarele criterii:
  - a) parcelarea pășunii;
  - b) stabilirea numărului de parcele în funcție de durata medie a ciclului de pășunat și durata de pășunat pe o parcelă;
  - c) stabilirea configurației parcelelor, de regulă, sub formă de dreptunghi cu laturile de 1:2 sau 1:3;
  - d) admiterea accesului animalelor în parcelă pentru pășunatul următor peste circa 25 de zile – în zona de nord a republicii, și peste circa 30 de zile – în zona de sud, pentru ca plantele să reușească să se dezvolte normal;
  - e) stabilirea suprafeței optime a unei parcele pentru pășunat de 4-5 ha.
31. Timpul favorabil pentru pășunatul animalelor este dimineața și seara. În zilele de vară cu temperaturi ridicate (mai mult de 35°C), se admite și noaptea.
32. După pășunat, iarba nenăscută este necesar să rămână la înălțimea de aproximativ 5 cm de la suprafața solului.
33. Aprovizionarea cu apă se realizează cu adăpători mobile sau staționare. Adăpătoarele staționare se construiesc la aproximativ 800 m de la pășune. Suprafața de trafic intens din jurul adăpătorilor se consolidează prin pietruire sau betonare și se asigură o pantă de scurgere a apei.
34. Timpul pentru adăparea unui grup de animale nu trebuie să depășească o oră. Jgheburile de adăpare se curăță cel puțin o dată pe săptămână.
35. Se admite adăparea direct din râuri sau izvoare, când parcelele pentru pășunat sunt amenajate în zona adiacentă a râurilor, creând treceri speciale pentru animale spre sursa de apă și amenajând locuri de adăpare pietruite, pentru a menține apa curată.

Secțiunea a VII-a Cositul fânețelor

36. Perioada optimă pentru cosit este de la înspicare până la înflorirea gramineelor dominante valoroase sau perioada îmbobocirii-înfloririi leguminoaselor.
37. Cositul fânețelor trebuie să se efectueze la o înălțime nu mai mică de 5 cm de la suprafața solului.
38. Durata cositului nu trebuie să depășească 10 zile.
39. O dată la 2-3 ani se cosește într-o perioadă mai târzie, pentru a da posibilitate plantelor să formeze semințe.
40. Ultimul cosit se efectuează în ultima decadă a lunii septembrie – prima decadă a lunii octombrie sau cu cel puțin trei săptămâni înainte de perioada înghețurilor permanente, conform prognozelor meteorologice.
41. Dacă ultimul cosit se execută mai târziu de prima decadă a lunii octombrie, acesta trebuie să se efectueze la înălțime mai mare (aproximativ 7 cm). La o înălțime mai mare se cosesc fânețele semănate în anul înființării, pentru a favoriza înrădăcinarea și înfrățirea plantelor.

Secțiunea a VIII-a
Restricții și responsabilități

42. Nu se admite:

- 1) pășunatul:
  - a) timpuriu, imediat după topirea zăpezilor;
  - b) pe terenuri umede, imediat după ploaie;
  - c) pe pășunile de pe solurile hidromorfe de luncă, până la uscarea solului;
  - d) plantelor de talie înaltă la o înălțime mai mică de 5 cm;
  - e) plantelor de talie joasă la o înălțime mai mică de 3 cm;
  - f) în perioada de repaus vegetativ al plantelor;
  - g) în primul an de înființare a pășunilor;
- 2) pășunatul ovinelor și caprinelor pe pășunile destinate bovinelor;
- 3) pășunatul comun al diferitor specii de animale, pășunatul animalelor bolnave;
- 4) deștelenirea pășunilor naturale, indiferent de starea lor productivă:
  - a) situate pe terenurile în pantă mai mare de 170, deoarece există pericol de declanșare a fenomenelor de eroziune;
  - b) situate în apropierea ravenelor, indiferent de panta terenului;
  - c) pe soluri superficiale cu fragmente din roca parentală aproape de suprafața solului sau care au pânza freatică la adâncimea mai mică de 50 cm.

Secțiunea a IX-a
Dispoziții finale și tranzitorii

43. Prevederile prezentului regulament intră în vigoare din momentul probării acestuia de către Consiliul _____.
44. Prevederile prezentului Regulament pot fi actualizate în funcție de modificările legislației în domeniul pășunatului și cositului, dar și cel conex.
45. Încălcarea prevederilor prezentului Regulament atrage răspunderea în conformitate cu legislația în vigoare.

Anexa nr. 1
la Regulamentul cu
privire la pășunat și cosit

Schema rotației pășunilor pentru o cireadă

Anul utilizării	Parcelele										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Anul I	C	A	2	3	4	C	A	1	5	6	7
Anul II	7	C	A	2	3	4	C	A	1	5	6
Anul III	6	7	C	A	2	3	4	C	A	1	5
Anul IV	5	6	7	C	A	2	3	4	C	A	1
Anul V	1	5	6	7	C	A	2	3	4	C	A
Anul VI	A	1	5	6	7	C	A	2	3	4	C
Anul VII	C	A	1	5	6	7	C	A	2	3	4
Anul VIII	4	C	A	1	5	6	7	C	A	2	3
Anul IX	3	4	C	A	1	5	6	7	C	A	2
Anul X	2	3	4	C	A	1	5	6	7	C	A
Anul XI	A	2	3	4	C	A	1	5	6	7	C

Notă:

Cifrele arabe indică periodicitatea utilizării parcelor pentru pășunatul animalelor în anul respectiv.

C – utilizarea parcelor pentru cosit.

A – măsuri de ameliorare.

Rația de furaj a animalelor

Animalele	Rația zilnică de furaj a unui animal, kg
Bovine	40-75
Tineret bovin după un an	30-40
Tineret bovin până la un an	15-25
Ovine	6-8 (3-6)
Tineret ovin	2-3
Cabaline	30-40

**Coefficienții de transformare
în cap de animal convențional pentru diferite
categorii de animale**

Animale	Coefficient
Tauri	1,10
Cai de tracțiune	1,05
Vaci de lapte	1,00
Cabaline (valoare medie)	0,80
Bovine (valoare medie)	0,75
Tineret bovin peste un an	0,60
Tineret cabalin peste un an	0,60
Tineret bovin pînă la un an	0,25
Tineret cabalin pînă la un an	0,25
Porcine	0,25
Oi și capre mature	0,16
Oi și capre de toate vârstele	0,14